

Den vigtige udstilling *Keramikkens Underskov* med deltagelse af 34 yngre keramikere blev arrangeret i 1993 af Turi Heisselberg Pedersen og Jan Helmark. Udstillingen var en reaktion mod det, der af arrangørerne blev opfattet som en ensidig eksponering af de ældre og etablerede keramikere i samtidens udstillinger, og samtidig et forsøg på at brede det æstetiske arbejdsfelt ud. Under parolen "Slip keramikken fri!" skrev Turi Heisselberg: "Kulturoprørets opgør med alt og alle efterlader os i dag med de store politiske og historiske fortællingers sammenbrud, uden klare definitioner på sandt og falsk. De store fortællinger, den altomfattende tidsånd, er afløst af mange små fortællinger."⁷ Udsagnet var i sig selv tidstypisk, men afspejlede meget rammende mangfoldigheden og udfordringerne med at finde fodfæste for den yngre generation.

SKULPTUR, KONCEPT OG NYE TEKNOLOGIER

Skulpturel, konceptuel keramik, hvor det endelige værk og udførelsen af det træder i baggrunden til fordel for idé og koncept, har siden årtusindskiftet præget samtidens værkstedskeramik. Samtidig er de traditionelle grænser brudt ned i tværmaterialitet og tværmedialisering, hvor både værker og udstillingspraksis nærmer sig de øvrige kunstarter med elementer af video og installation. Et eksempel er kunstnergruppen Versus, hvis installationer kobler keramik med scenografiske elementer til et totalunivers, der vil i dialog med beskueren.

Det hollandske designfirma Droog Design, der blev etableret i 1993, var med til at igangsætte en ny tilgang til design og kunsthåndværk med en ofte ironisk leg med beholderen som den ur-keramiske arketype. På dansk grund fandt elementer af denne nytænkning grobund hos eksempelvis Michael Geertsen (ill. 6) i en dekonstruktion af de klassiske beholderformer som kop, kande og krukke og i Ole Jensens gentænkning af hverdagsobjektet i den trebenede tekande fra 1993. Også Steen Ipsens skulpturelle værker af organiske og geometriske former, der gentages, spejles eller holdes fast af farvede gummisnore, kan tælles med her.

Louise Hindsgavl er ude i en anden form for konceptuel dekonstruktion. De sidste 20 år har hun skabt både større og mindre figurer i primært porcelæn, der minder om 1700-tallets konversationsstykker, men i en udførelse, der kommenterer det moderne liv med både dramatik og humor. Også keramikerdueoen Claydies, grundlagt i 2000 af Karen Kjældgård-Larsen og Tine Broksø, skaber med stor humor konceptuelle keramiske værker i et spændingsfelt mellem hverdagsobjekter og ren skulptur.

Den røde mursten er så indarbejdet i den danske hverdag, at man næsten ikke ænses den prunkløse brugsgenstand i dagligdagen. Men Søren Thygesen sætter i sin prisvindende lænestol murstenen ind i en ny ramme, hvor dens rektangulære snit og hårde overflade mødes med kroppens organiske, bløde former og dermed giver murstenen fornyet æstetisk værdi. No title vandt biennaleprisen på Biennalen for Kunsthåndværk og Design i 2015.

Nye teknologiske muligheder afføder ofte nye kunstneriske udtryk, og i 2010'erne blev CAM/CAD og 3D-print introduceret som arbejdsredskab. Martin Bodilsen Kaldahl, Heidi Hentze og Flemming Tvede Hansen⁸ er blandt dem, der har udforsket de digitale muligheder. Kaldahl og Tvede Hansen har desuden været medvirkende til at introducere ny teknologi til nye keramikere med oprettelsen af værkstedet SuperFormLab på designskolen i København.

I modsatte ende af skalaen er mange keramikere vendt tilbage til grundlaget, til pottemagerhåndværket – ikke bagudskuende, men som et større fokus på sanselighed og struktur, hvor håndens medvirken i skabelsen af værkerne bliver tydeliggjort. Overflade, glasur eksperimenter og modellering var omdrejningspunkt for vandredstillingen *Glasure: Kemi-Masse-Myte*, der både blev vist på Hempel Glasmuseum i 2016 og på Sophienholm Kunsthall i 2017. Bente Skjøttgaard deltog sammen med keramikerne Christina Schou Christensen, Gitte Jungersen og Pernille Pontoppidan.

Det tydeligt håndgjorte og fortællende er også til stede hos en keramikere som Marianne Krumbach, hvis værker er sanselige fortolkninger af kultur- og naturelementer. Et lignende møde mellem natur og kultur er omdrejningspunkt for Marianne Nielsen i udstillinger med titler som *Bjerge* (2005), *Blomster Vaser* (2017) og *Ukrudt* (2019), hvor hvert enkelt værk er en naturtro, men kunstnerisk, fortolkning af et naturmotiv.

Østasiatisk form, dekoration, materialer og teknik er en tilbagevendende og tilsyneladende uudtømmelig inspirationskilde for danske keramikere, der tager forskellige elementer op og kobler dem til et nordisk stiludtryk. Arbejder af Sys Thomsen, Gurli Elbækgaard, Per Weiss og Morten Løbner Espersen er et udtryk for denne genkommende tendens i moderne stentøj.

#1742 Horror Vacui. 2014. Stentøj. Design: Morten Løbner Espersen. Morten Løbner Espersen har gennem mange år dedikeret sin keramiske praksis til en undersøgelse af glasur og overflade. Den klassiske beholder er lærred for hans glasur eksperimenter, men formen træder mere og mere i baggrunden til fordel for værkernes overflade og tekstur. De mange glasurer påføres ekspressivt lag på lag, og udfaldet er ikke givet på forhånd. Her er det værket #1742 Horror Vacui, hvis overflade pulserer som mikroorganismer eller glødende lava for beskuerens øjne.